II.

(Nezakonodavni akti)

ODLUKE

PROVEDBENA ODLUKA KOMISIJE (EU) 2021/1828

od 7. listopada 2021.

o zahtjevu za registraciju europske građanske inicijative pod nazivom „Stop (((5G))) – Stay Connected but Protected (Zaustavimo (((5G))) – Ostanimo povezani, ali zaštićeni)" u skladu s Uredbom (EU) 2019/788 Europskog parlamenta i Vijeća

(priopćeno pod brojem dokumenta C(2021) 7293)

(Vjerodostojan je samo tekst na engleskom jeziku)

EUROPSKA KOMISIJA,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2019/788 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. travnja 2019. o europskoj građanskoj inicijativi ([1]), a posebno njezin članak 6. stavke 2. i 3.,

budući da:

(1) Komisiji je 12. kolovoza 2021. predan zahtjev za registraciju europske građanske inicijative pod nazivom „Zaustavimo (((5G))) – Ostanimo povezani, ali zaštićeni".

(2) Ciljevi inicijative, kako su ih iznijeli organizatori, jesu: „Uspostavljanje 5G krši naša prava na zdravi okoliš, slobodu i privatnost. Zahtijevamo od Komisije da predloži zakon o zaštiti građana i okoliša od ovih prijetnji:

(a) Ljudi, flora i fauna trpe štetu od zračenja. Trenutačne granice izloženosti ne pružaju dovoljnu zaštitu – posebno za ranjive ljude (kao što su djeca, trudnice, bolesnici, starije osobe) te životinje, insekti oprašivači i biljke – Donijeti zakon o zaštiti svih oblika života od radio frekventnog i mikrovalnog zračenja.

(b) Sa 5G, količina povezanih elektronskih uređaja, antena i satelita značajno će se povećati. Neodrživa potrošnja energije, emisije zračenja, štetno rudarenje i zagađenje koje će slijediti ugrozit će bioraznolikost i prirodna staništa – Donijeti zakon o snažnijoj regulaciji za zaštitu okoliša od svih utjecaja 5G i digitalizacije.

(c) 5G omogućava masovno prikupljanje podataka i nadzor pomoću povezanih uređaja. To će povećati rizik od kiberkriminaliteta, curenja informacija, krađa, preprodaje i zloupotrebe umjetne inteligencije – Donijeti zakon o učinkovitoj zaštiti podataka kako bi se sačuvala naša privatnost, sigurnost i sloboda".

(3) U prilogu se navode dodatne pojedinosti o predmetu i ciljevima inicijative te se navode 23 poziva na djelovanje, koji se nazivaju „prijedlozi koje treba ugraditi u pravo Unije". Dodatne informacije o 23 poziva na djelovanje nalaze se u dokumentu podnesenom kao „nacrt pravnog akta". Skupina organizatora također je, kao „dodatne informacije", dostavila prijevod ciljeva na više jezika Unije.

([1]) SL L 130, 17.5.2019., str. 55.

(4) Kad je riječ o prvom cilju, u inicijativi se navodi sljedećih deset poziva na djelovanje:

„1. donijeti propise o graničnim vrijednostima izloženosti radiofrekvencijskim elektromagnetskim poljima na temelju svih učinaka na zdravlje i bioloških učinaka, a ne samo onih koji se odnose na temperaturu, radi zaštite ljudi i primjene načela predostrožnosti;

2. ažurirati Preporuku 1999/519/EZ i Direktivu 2013/35/EU, koju bi trebalo redovito preispitivati i ponovno procjenjivati;

3. temeljiti Preporuku 1999/519/EZ i Direktivu o radnom mjestu 2013/35/EU na najboljim dostupnim znanstvenim podacima, pri čemu se na temelju svih znanstvenih i empirijskih smjernica utvrđuju ograničenja koja osiguravaju najveću zaštitu;

4. pobrinuti se da znanstvenici s biomedicinskim stručnim znanjem koji nisu u sukobu interesa izrade dodatne smjernice o izloženosti te da se imenuje novi panel ili prošire aktivnosti Znanstvenog odbora za zdravlje, okoliš i nove rizike radi procjene biološki aktivnih parametara radiofrekvencijskih elektromagnetskih polja;

5. pobrinuti se da se u okviru ispitivanja bežičnih uređaja, antena i njihova rada ocjenjuju svi biološki aktivni parametri radiofrekvencijskih elektromagnetskih polja;

6. zamijeniti bežične veze kablovima i to odmah u bolnicama, vrtićima, školama, domovima za umirovljenike, svim javnim zgradama;

7. obrazovati javnost o rizicima povezanima s bežičnim vezama i o tome kako smanjiti izloženost (npr. upotrebom kablova);

8. savjetovati državama članicama da u općinama osiguraju zone s niskim zračenjem ili bez zračenja; proglasiti sve prirodne rezervate i parkove zonama s niskim zračenjem ili bez zračenja;

9. kako bi se zaštitilo zdravlje ljudi i biološki integritet, tražiti od građana EU-a informirani pristanak prije nego što ih se izloži radiofrekvencijskim elektromagnetskim poljima;

10. na temelju načela predostrožnosti donijeti direktivu o graničnim vrijednostima izloženosti radiofrekvencijskim elektromagnetskim poljima za zaštitu faune i flore."

(5) Kad je riječ o drugom cilju, u inicijativi se navodi sljedećih osam poziva na djelovanje:

„11. ažurirati Direktivu 2011/92/EU tako da se u Prilog 1. toj direktivi kao projekte uključi uvođenje 5G i sve telekomunikacije kako bi se osiguralo da takvi projekti podliježu procjeni utjecaja na okoliš ili dubinskoj provjeri kako je propisano tom direktivom;

12. smanjiti golemu potrošnju električne energije prouzročenu digitalnom komunikacijskom tehnologijom davanjem prednosti žičnim i niskoenergetskim rješenjima u akcijskom planu za europski zeleni plan;

13. u „akcijski plan za postizanje nulte stope onečišćenja" uključiti „otpad od električne i elektroničke opreme", ostale otpadne proizvode i posljedice koje na okoliš ima rudarenje rijetkih zemnih minerala i metala koji se upotrebljavaju u elektroničkoj opremi;

14. ažurirati Direktivu 2009/125/EZ o uspostavi okvira za utvrđivanje zahtjeva za ekološki dizajn proizvoda koji koriste energiju (Direktiva o ekološkom dizajnu) postavljanjem strogih ograničenja za rasipanje resursa i energije svih povezanih uređaja, uključujući antene i satelite;

15. potvrditi sve biološki štetne parametre radiofrekvencijskih elektromagnetskih polja kao onečišćivače i uključiti ih u sve relevantne politike i direktive EU-a;

16. uključiti praćenje svih bioloških štetnih parametara radiofrekvencijskih elektromagnetskih polja u „programe praćenja okoliša, strategiju za bioraznolikost do 2030., ciljeve EU-a za obnovu prirode, direktive o staništima i pticama te mrežu Natura 2000";

17. zatražiti hitan moratorij na megakonstelacije 5G satelita u cijelom svijetu dok se ne isprave negativni učinci na okoliš;

18. u okviru europske svemirske politike dati prednost izradi procjene utjecaja svih svemirskih projekata na okoliš."

(6) Kad je riječ o trećem cilju, u inicijativi se navodi sljedećih pet poziva na djelovanje:

„19. započeti procjenu učinka tehnologije 5G, uključujući povezane uređaje i tijela, na zaštitu osobnih podataka i ocijeniti usklađenost s postojećim zakonima o zaštiti podataka;

20. zaštititi građane od rastućeg kiberkriminala primjenom načela smanjenja količine podataka bežičnim prikupljanjem (kao što su medicinski i bankovni podaci);

21. osigurati da se Europski odbor za zaštitu podataka aktivno i neovisno bori protiv diskriminacije i kršenja digitalnih prava;

22. zahtijevati izričit pristanak svih građana na to da se njihovi podaci obrađuju automatiziranim postupkom;

23. organizirati javne rasprave o tome treba li, i u kojoj mjeri, odobravati digitalne inovacije, koje bi vodili znanstvenici s biomedicinskim stručnim znanjem koji nisu u sukobu interesa: imenovati novi etički odbor ili proširiti aktivnosti Europske skupine za etiku u znanosti i novim tehnologijama."

(7) Kad je riječ o pozivima na djelovanje radi provedbe prvog cilja inicijative („donošenje propisa za zaštitu svih oblika života od radiofrekvencijskog i mikrovalnog zračenja"), a s obzirom na to da neki od tih poziva imaju za cilj uvođenje mjera za poboljšanje prvenstveno radne okoline radi zaštite zdravlja i sigurnosti radnika, Komisija u skladu s člankom 153. stavkom 2. Ugovora ima ovlast podnijeti prijedlog pravnog akta.

(8) Kad je riječ o pozivima na djelovanje radi provedbe prvog cilja inicijative koji se odnosi na Europski zakonik elektroničkih komunikacija, kako je utvrđeno u Direktivi (EU) 2018/1972 Europskog parlamenta i Vijeća ([2]), Direktivi o radijskoj opremi 2014/53/EU Europskog parlamenta i Vijeća ([3]) ili prijedlozima kojima su cilj pravila kojima se propisuje potpunije testiranje bežičnih uređaja i antena u mjeri u kojoj im je cilj poboljšanje funkcioniranja unutarnjeg tržišta, Komisija na temelju članka 114. Ugovora ima ovlast za podnošenje prijedloga pravnih akata.

(9) U okviru inicijative također se zahtijeva prijedlog „zamjene bežičnih veza kablovima" s obzirom na štetne učinke radiofrekvencijskih elektromagnetskih polja na ljude. U mjeri u kojoj se tim prijedlogom cilja na poticajne mjere namijenjene zaštiti i poboljšanju zdravlja ljudi te na mjere koje se odnose na praćenje, rano upozoravanje i suzbijanje ozbiljnih prekograničnih prijetnji zdravlju, isključujući mjere za usklađivanje zakona i propisa država članica, Komisija na temelju članka 168. stavka 5. Ugovora ima ovlast podnijeti prijedloge.

(10) U mjeri u kojoj je cilj nekih poziva na djelovanje za provedbu prvih dvaju ciljeva inicijative očuvanje, zaštita i poboljšanje kvalitete okoliša, zaštita ljudskog zdravlja te razborito i racionalno korištenje prirodnih bogatstava, Komisija na temelju članka 192. stavka 1. Ugovora ima ovlast za podnošenje prijedloga zakonodavnog akta.

(11) U mjeri u kojoj se jednim od poziva na djelovanje radi provedbe drugog cilja inicijative traži ažuriranje Direktive 2009/125/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ([4]), Komisija je na temelju članka 114. Ugovora ovlaštena podnijeti prijedlog pravnog akta.

(12) Inicijativa sadržava pet poziva na djelovanje za ostvarenje trećeg cilja inicijative („donošenje propisa o djelotvornoj zaštiti podataka kako bi se sačuvala naša privatnost, sigurnost i sloboda"). U mjeri u kojoj se tim pozivima na djelovanje Komisiju poziva da podnese prijedloge pravnih akata koji se odnose na zaštitu pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka u institucijama, tijelima, uredima i agencijama Unije i u državama članicama pri obavljanju aktivnosti koje su obuhvaćene područjem primjene prava Unije te pravilima koja se odnose na slobodno kretanje takvih podataka, ti bi se prijedlozi mogli temeljiti na članku 16. stavku 2. Ugovora.

([2]) Direktiva (EU) 2018/1972 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2018. o Europskom zakoniku elektroničkih komunikacija (SL L 321, 17.12.2018., str. 36.).

([3]) Direktiva 2014/53/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 16. travnja 2014. o usklađivanju zakonodavstava država članica o stavljanju na raspolaganje radijske opreme na tržištu i stavljanju izvan snage Direktive 1999/5/EZ (SL L 153, 22.5.2014., str. 62.).

([4]) Direktiva 2009/125/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 21. listopada 2009. o uspostavi okvira za utvrđivanje zahtjeva za ekološki dizajn proizvoda koji koriste energiju (SL L 285, 31.10.2009., str. 10.).

(13) Stoga nijedan dio inicijative ne izlazi očito iz okvira ovlasti Komisije da podnese prijedlog pravnog akta Unije radi provedbe Ugovorâ.

(14) Tim zaključkom ne prejudicira se procjena bi li konkretni činjenični i materijalni uvjeti potrebni za djelovanje Komisije, uključujući usklađenost s načelima proporcionalnosti i supsidijarnosti te komplementarnost s temeljnim pravima, u ovom slučaju bili ispunjeni.

(15) U nekima od 23 poziva na djelovanje, prije svega u mjerama navedenima pod brojevima 4., 7., 12., 13., 17., 18. i 23., Komisiju se ne poziva da donese prijedlog pravnog akta Unije, ali se čini da imaju pomoćnu ili pripremnu ulogu za one u kojima se poziva na podnošenje prijedloga pravnih akata. Budući da se Komisiju ne poziva da podnese prijedlog pravnog akta Unije u vezi s ijednom od tih mjera, one ne ispunjavaju uvjet iz članka 6. stavka 3. točke (c) Uredbe (EU) 2019/788, koji treba biti ispunjen da bi ih se registriralo kao dio predmeta inicijative. Te mjere stoga nisu obuhvaćene područjem primjene ove Odluke. Međutim, ako Komisija smatra primjerenim da donese prijedlog pravnog akta u područjima obuhvaćenima područjem primjene inicijative, mogla bi razmotriti i to da u svojem prijedlogu uzme u obzir neke od tih elemenata.

(16) Skupina organizatora dostavila je odgovarajući dokaz da ispunjava zahtjeve utvrđene u članku 5. stavcima 1. i 2. Uredbe (EU) 2019/788 i imenovala je osobe za kontakt u skladu s člankom 5. stavkom 3. prvim podstavkom te uredbe.

(17) Inicijativa nije očito uvredljiva, neozbiljna ili šikanirajuća i nije očito u suprotnosti s vrijednostima Unije kako su utvrđene u članku 2. Ugovora o Europskoj uniji i pravima utvrđenima Poveljom Europske unije o temeljnim pravima.

(18) Inicijativu pod nazivom „Zaustavimo (((5G))) – Ostanimo povezani, ali zaštićeni” stoga bi trebalo registrirati.

(19) Zaključak da su ispunjeni uvjeti za registraciju iz članka 6. stavka 3. Uredbe (EU) 2019/788 ne znači da Komisija na bilo koji način potvrđuje činjeničnu točnost sadržaja inicijative, koja je isključiva odgovornost skupine organizatora inicijative. U sadržaju inicijative izražavaju se samo stajališta skupine organizatora te se ni na koji način ne može smatrati da se u njemu odražavaju stajališta Komisije,

DONIJELA JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

Registrira se europska građanska inicijativa pod nazivom „Zaustavimo (((5G))) – Ostanimo povezani, ali zaštićeni”.

Članak 2.

Ova je Odluka upućena skupini organizatora građanske inicijative pod nazivom „Zaustavimo (((5G))) – Ostanimo povezani, ali zaštićeni”, koju u svojstvu osoba za kontakt zastupaju Pernille SCHRIVER i Elisabeth Birgit MADSEN.

Sastavljeno u Bruxellesu 7. listopada 2021.

Za Komisiju
Věra JOUROVÁ
Potpredsjednica